

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus liberenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mielőtt formájában helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Katholikus Egyetem.

A katolikus ügyek közt kétségen kívül első sorban a kath. egyetem kérdése van a napirenden.

Mi az, ami napirendre tüzte e kérdést? Mi két ilyen forrást látunk, melyek egyenlő erővel hozzák a felszínre azt.

Egyik a lelkesedés. Az egyházpolitikai mozgalmak, melyek az eddig alattomban és hizelgással elkábitott katolicizmus dermedt tagjait csendben amputálták, öt-hat évvel ezelőtt félretették a kolofort és a vérvesztéstől félholtra vált magyar katolicizmus szívén nyíltan akarják a halálos metszést véghez vinni. A meghozott törvények s ennek engedelmességet parancsoló fegyverzete alatt fel-felbukkanó rendeletek, nyílt és titkos utasítások sorban törekzenek a kifáradt organizmus liktézését meggátolni; majd hittételeit, majd szentségeit, itt szellemi szabadságát, ott anyagi erejét és intézményeit törekzenek hatáskörükbe, vagy egészen tulajdonukba venni. És nem sikertelen ezen pusztító támadás, legalább eddig nem az. De, hála Istennek, a holtak vélt test a metszésekre reagál. Bár nem mozdul még az egész test, nem mozdul egyirányú mozdulattal, csak egyes tagok adnak életjelet. Az egész testnek megmaradt erejét mégis örömdetesen bizonyítják, és sejtetik azt az erőt, mely bár megfogyva, de

nem megtörve egy-két összehitt mozdu-lattal összes ellenségeit tetereatheti. A minden téren mutatkozó ébredés és már szervezkedés, a jobbak alkében egyszerre a lelkesedésig szökött fel.

Ezen lelkesedésnek gyümölcse a kath. egyetem napirendben levő eszméje is. Az ut helyes. A bennünket összefoglaló háló a kath. szent hit és öntudat. Krisztus tana szerint hasonló az Isten országa az élet tengerébe vetett hálóhoz, mely ex omni genere piscium, congregans, sok oly egyedet foglal magában, kik mint katolikusok e hálóhoz tartoznának, de nem szívesen tartoznak oda, s kiszágották a háló zúgait, kiszöktek a „szabad tenger“ liberális vizeire. Nem nagy baj. Nem kell majd a halászoknak a partra szállásuk kiváló-gatni és kihajgálni őket. De az a baj hogy a szakításokon sok jobb sorsa érde-mes faj is kicsuszik ügyetlenségében. Szó-val a bennünket összefoglaló háló, a kath. öntudat hálója sok helyütt „ereszt“. De legnagyobb folytonossági hiány tátong mégis a tudományosságot védő oldalon. A legerősebb fonál itt az egyetem, s ez át-szakítva a liberalizmus és atheizmus órló fogai által. Lehet-e még összekötözni? A lelkesültek táborra erejében bízva, nem akar a foltozásra drága időt vesztegetni, hanem egy uinak megalkotására szánta el magát.

Dicsőség illeti ezért Pécs városának lelkes püspökét, papságát, kik elsősk lép-

tek a tettek terére ez ügyben. Első tekin-tetre a rosszul látó szem azt sejténe, hogy lelkesülésüket jó részben az ő centrumuk nak, Pécsnek előtérbe juttatása fokozza. Ez azonban tévedés. Ha az ige testté válik, Pécsét illeti a jog, hogy a kath. egyetem az ő falai között alkottassék meg. Jogot ad erre nekik először is a történelmi mult. Nagy Lajos királyunk által alapított, dúsan fentartott kath. egyetem híre és hamva nem veszett még el, hanem ott lebeg a kedves. barátságos város felett, mely nagy-szerű főiskoláját nem önröbájából vesztette el, hanem a mohácsi nagy temető nyelte el síró szemei előtt. Hogy vissza nem áll-lított, annak oka ugyanazon romboló láz és nyomor volt, mely a Pázmány egyetem életerőit is megörölte. Megilleti Pécsét a jog már azért is, mert nem hűt-len régi dicsőségéhez és tudja kötelességét az elvesztettek visszaszerzésére.

A másik forrás, mely e kérdést felszínre veti: a resignálás, a csüggedés, pedig ez a lelkesültségnek ellentéte. Nem az egész kath. ügy felett való lemondást értjük, hanem a reménytelenséget a Pázmány egyetem visszaszerzésére. Hiszen ebben is van valami. Mi nem resignálunk a saját erőnkre való tekintettel, de lemondunk azon reményről, hogy a Pázmány egyetem a mai viszonyok közt visszahódítható volna. Ki hajtaná végre azt a becületes, Isten szíve szerint való, a nemzet megmentését elősegítő tervet?

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZÁJA.

Reggeli szürkület.

Irta: Stella.

A fenyvesekkel körített sziklaóriások közé ékelt erdélyi kis fürdőben még minden csendes volt. Az óra pedig már közel járt a négyhez s a napok óta felhő takart szürke ég most tisztán, kéken terült el fölötté, a hegyek mögöl kiemelkedő nap tüzes sugarai mohón szívták fel a növényeken gyémántokként csillámló harmatot és a kies fürdő homokos utai ennek daczára néptelenül tátongtak. A nyaraló közön-ség már-már hozzászokott a késői felkeléshez, egy hosszu hét óta szobájukra voltak utalva, a folyton szakadó sírű hideg esőben csak az ment ki, akinek feltétlenül kellett mennie. Aztán meg az este nagy dárídót csaptak, a kúr-salon csak úgy esengett-bongott a lányok asszonyok hangos jókedvű kacajától. Előbb táncoltak a Major Elek művészi zongora játéka mellett s mikor az kidőlt, társasjátékot játszó-

tak. A tizenkettőt rég elütötte, mire csendes lett minden. Az eső csak úgy zuhogott, az eget olyan sűrű felhő fedte, hogy a haza siető kö-zönység napok multával sem mert szép napté-nyes időre gondolni.

Major Elek bár fáradt volt, nem tudott elaludni. Hiába huzta takaróját fölére, hogy az eső tompa koppanását ne hallja, hiába csukódtak le az álom nehézségű pillák, az enyhet adó álom nem jött szemeire. Folyton maga előtt látta azt a mosolgos bájos baba arcú leánykát aki forgatta a kotta lapjait s a kinek boldogságtól ragyogó szemei haragos villámokat szórtak azon ifjú felé, a ki tánczra hívta, de mennie, mégis kellett, megsérteni sen-kit sem szabad. Még most is fülébe csengtek a lányka bosszus szavai, „valósággal összeeskü-dtek ellenem csak azért, hogy maga mellett ne léhessek, kérem hagyja már abba a játékot.“ Szegény gyermek, de korán kell a családás keserű gyümölcsét megízlelned, sóhajtá — de mit tegyek, mit tehetek én? Egy haldoklóhoz fűzzem annak a viruló gyermeknek életét? Nem soha! Inkább most ábránduljon ki. Hol-nap beszélék vele. Ez az elhatározás aztán megnyugtatta. Elaludt. Mikor azonban az óra

négyet ütött, felébredt. Korán van még — gon-dolta s tovább akart aludni, de a sűrű függő-nyör is átszűrődő napugár láttára örömmel ugrott fel.

Végre itt lehet hagyni a szóbát, — kiáltá vidáman s gyorsan öltözködéshez fogott.

— Kati — mondta a csengetésre elősiető szobalánynak — úgy látom, hogy Hegyesi nagyságák is ébren vannak már, menjén át kérem s mondja meg, ha egy nagyobb sétát akarnak tenni, megvárom őket.

— Igenis kérem, megyek.

Istenem csak Lotti néni is jönne, — gon-dolta Major — hogy én Emmával előre me-hetnék.

A szobalány pár percz mulva visszatért. A nagyságák tisztelik a nagyságos urat s azt üzenik, azonnal készen lesznek — jelentette.

— Mind a hárman jönnek? — kérde Major.

— Igenis mindnyájan.

— Jól van, köszönöm Kati — elmehet.

Major kinyitotta az ablakot s mohón szivta a betóduló üde, tiszta levegőt. Körülötte minden csendes volt, csak egy közeli fán ülő vadgalamb szomorú bugása, a lágy szellő által

STEININGER SÁNDOR divat-, vászon- és fehérnemű üzletében a legdivatosabb őszi és téli kelmék, kitűnően mosható francia pargetok nagy választékban, rendkívül olcsó árakért szerezhetők be. Kész női és gyermek felöltők, szörme és szövet gallérok, remek választék és feltűnő olcsó árakért szintén **Steininger Sándor Székesfejérvár, Nádor-utca 2. számú** üzletében kaphatók. (Polák cipész atellenében.)

Az autonomia kötelessége volna az a jelen viszonyok közt, de arra szót vesztegetni is felesleges. Mi nem várunk a tervbe vett autonomiától semmit, de semmit. Hiszen a congressus legelső ténye is az volt, hogy leszavazott egy oly határozati javaslatot, mely majdnem iuxta fidem volt és a magyar egyháznak összeraját volt hivatta megmenteni, s elfogadták az ellenkező indítványt, mely Egyházunknak nem csak érdekével, de *jogainak gyökerével* ellenkezik. Elfogadták azt az indítványt, hogy a bizottság ne a kegyurral tárgyaljon, hanem a kormányval, azokban a kérdésekben is, melyek a kegyur személyét illetik az Egyház egyenes intentioja folytán. A minő volt első lépés, ép oly félnék meghatározás mutatkozik az egész irányzatban, mely vezetni látszik a többséget. Ezen egészben véve resignáló hangulatot egy-két erősebb hang színezi ugyan, de az erély itt is terde célt szolgál: az-az önzést. Egyik ennek, a másik amannak a faktornak iparkodik túlsúlyt kivívni de azt a közös és egyetlen helyes célt, hogy az Egyház jogait visszanyerje, szabadságát kiűzdje, nem látjuk seholy. Czivódnak jogokon és előnyökön, de megfélemednek arról, hogy előbb meg kellene szerezni azokat a jogokat és előnyöket, a melyekért legalább majd versengeni lehetne. Ilyen jog a tanügyi s ennek keretében az egyetem, a tanulmányi és vallási alapok tulajdonjoga is. Ebben, ugy látszik, igen nagy a resignálás és sokat ez vezetett azon következtetésre, hogy elveszvé a tanulmányi alap, el az egyetem, csináljunk újat magunknak. Bár nem helyes az indító ok, helyes maga a tárgy.

Ezen két forrás ereje egyesítendő a mi véleményünk szerint. Ugy az elvesztettek visszaszerzésének reménytelensége, mint az erők tudatából merített lelkesültség fogjon kezét; az egyik bántatában, a másik örömeiben siessen a szép terv megvalósítására, mely bár nagy küzdelmek árán

mozgásba hozott fák titokteljes susogása hallatszott. Az a vadgalamb a párját siratta bizonyára, a fák pedig résztvevően susogták át egymásnak az esetet. Egy pillanatra fájo érzés nyílt át szívében. Annak a madárnak a sorsa ugy hasonlított az övéhez. Az ő párja még meg van, most készűl elhagyni. De hát miért is kell neki őt tulajdonképpen elhagyni? — kérdezte önmagától, most már talán milliomodsor. A beteg szervezet mintha felelni akart volna a lélek e kérdésére: tompa köhögés rázta meg az ifju testét. A nehéz harc hallatára, mit az erős fiatal test a gyilkos kórral folytatott, besietett a szobaleány.

— Parancsol egy csepp vizet, vagy tejet nagyságos ur?

A férfi tagadóan rázta fejét.

Kati résztvétellel nézte a szép szálás barna fiatal embert, kinek feje fölött lebeggett a Damokles kard. Ez sem lesz öreg ember, morgotta kifelé menve.

Major kihajolt az ablakon s gyönyörködött a természet pompájában. Milyen szép is a világ — gondolta — s nekem mindezt nemsokára itt kell hagynom. És a halál gondolatára nem borzadt meg, arcán elégedettség, nyugalom honolt. Hija, ehhez korán hozzá szoktatták őt, a korai elköltözés gondolatát ugyszólván belenevelték. Micsoda ellentét! A viruló tavasz, melyet a halál az elmulás fenyeget. A fényözönben pompázó természet, a napsugár, örvendő pillangó, virág nem feledehték, de növelték bus hangulatát, tudta, érezte, hogy ő mindezt csak kevés ideig élvezheti.

lehetőség, de nem lehetetlen. Viszont le kell győzni a resignáló reménytelenségét, fokozni a lelkesedők lelkesülését arra, hogy a Pázmány egyetem mely Isten és emberek előtt a miénk, vagy rekatholizáltassék, vagy alapjai eredeti célra kiadassanak. A mai sülyedség napjaiban két, vagy mondjuk másfél egyetem nem sok, sőt kevés a keresztény Magyarországnak. Isten adja, hogy a kipattanó bimbó kifejtse szirmai, ez a gyönyörű terv felkeltse minden becsületes katolikus érdeklődését. Ha sokan találkoznak az érzés és gondolatban, majd csak összetalálkoznak a tettek terén is.

— Néppárti gyűlések a székelyföldön. A néppárti eszmék diadalmasan járnak be az országot s immár eljutottak a székelyföldre is. A jövő vasárnapon egyszerre két helyen is lesz népgyűlés, melyekről a következő értesítéseket vettük: *Székelyek!* A ti másfél ezer éves ősi hazátokat kívánja e napokban fölkeresni a néppárt. *Kézdí-Szentléleken* 1899. október 29-én vasárnap, délelőtt 10 órakor, a templom előtti téren ugyanis *néppárti népgyűlést* fogunk tartani, melyen gróf *Zichy Aladár*, *Molnár János* és *Kálmán*. Károly országos képviselők fognak szónokolni. Tudjuk nagyon jól, hogy a derék székelyek megérdemelnék, hogy minden egyes községükbe külön-külön is elmenjünk, de hát, mint magatok is beláthatjátok, ezt meg nem tehetjük. Épen azért melegen fölkérjük: Szarvatakat, Peselnek, Alsó-Torja, Futásfalva, Kézdí-Polyán, Bélafalva, Esztelek, Kurtapatak és Szentkatolna tisztelt lakóit, sziveskedjenek a jelzett napon és órában *Kézdí-Szentléleken* — mely a felsorolt községek közepén fekszik — megjelenni és a nevezett szónokokat meghallgatni. Budapest, 1899. október 20-án. A *néppárti orsz. központi irodája*. A gyűlés szónokai *Kézdí-Szentlélekekről Nagy-Nyújtóra* rándulnak át, hol déltán 3 órakor lesz a népgyűlés, melyre hasonló szövegű meghívót bocsajtottak ki.

A szemben levő nyaraló egyik emeleti ablakának függönye megmozdult, karsu fehér ujjcskák lebentették fel, de csak egy pillanatra. Major feszülten figyelt, de hiába, a karsu fehér ujjcskák tulajdonosója még nem jelent meg. Még öltözik. És az ifju szemei áthatoltak a sötét függönyön, látták a leánykát, a ki szépit, cziccomázza magát, hogy még szebb legyen, hogy még jobban tessenek neki. Most lassan emelkedni kezdett a függöny. Majornak egész lelke a szemébe gyűlt. Előbb egy karsu rózsaszín felhőbe burkolt derék látszott, majd mindig jobban és jobban kiszélesedett a vállig, aztán a hófehér, gömbölyű, egészen szabadon hagyott nyak. A szemlélő türelmetlen mozdulatot tett, a leány észrevette és várakoztatta egy kis ideig, majd hirtelen rántással egészen felhuzta a redőt. A nap arany kékéi oda özlöltek, glóriát vonva a gyönyörű szőke fej köré. Az ifju szinte megtántorodott, ilyen szép még sohasem volt ez a leány.

— Ni hogy bámul — hangzott át az Emma ajkairól — mintha még soh'sem láttott volna! No mit áll még ott, jöjjön hát, indulunk.

Major mintha nehéz álomból ébredt volna, fáradtan ment le az utra, hol a hölgyek már vártak reá. A kölcsönös üdvözlések után el is indultak.

— Miért van ma olyan szentimentális hangulatban? — kérde a leány, miután kissé előre siettek, hogy a hátul jövők ne hallják a beszélgetést.

Az ifju nem felelt, nézte a napsugárban tündöklő homokszemeket.

— Mondja mi baja van? Nem aludt talán?

„Humánus orvosok.“

Lapunk f. évi október 7-iki számában ilyen czimvel jelent meg egy beküldött cikk, mely az új orvosi díjazással foglalkozott. Az *országos orvosszövetség fejezmegyei fiókja*, olvasván a cikkben foglalt s az orvosi kar eljárását élesen bíráló, sőt elítélő megjegyzéseket, jónak látta a nagy közönség helyesebb informálására az alább közölt válaszban felelni a cikkíró vádjaira. Kötelességünkhez híven nyilvánosság elé adjuk ezt is, bár ez a jelzett cikknek csupán egy-két pontjával foglalkozik és főképpen a díjmelés végett indult mozgalom jogosultságát igyekszik bebizonyítani, a mi kétségek nélkül sikerült is. A *Válass* egész terjedelmében a következő:

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becsés lapjának f. é. október 7-iki számában nem egyes orvosok, hanem az egész megyei és fejezmegyei orvosi kar, de sőt — miután megindított mozgalmunk országos — az egész ország orvosi kara lett megtámadva és méltatlanul meghurcolva. Miután pedig a támadás — a stylusból következő — intelligens embertől ered és így alkalmas arra, hogy a kevésbé intelligens elemeket félre vezesse: az egész orvosi kar nevében és érdekében kötelességünknek tartjuk *nem védekezni*, hanem néhány felvilágosítással szolgálni a t. cikkíró urnak, a kit nem ismerünk, de kinek minden szavából az látszik, hogy neki a vádolás az eleme.

De másrészt kötelességünknek tartjuk a közönség megnyugtatását — és főképpen ez vezet bennünket válasznak megírásában, mert az idézett cikk azt akarja elhitetni, hogy az orvosok a közönség kiszípolozására egyesültek, mellőzve a hivatásukkal járó humanitásnak leg-
elemibb követelményeit.

Meg kell vallanunk, hogy ily gondolkodásu emberekkel szemben nehéz a kapacitálás és felvilágosítás adása, mert a ki ilyesmit mer állítani egy egész karról, egy olyan rendjéről a társadalomnak, a melyik nappal és éjjel, hivatalos órák nélkül, minden pillanatban készenlétben áll a testi és lelki kínok, szenvedések enyhítésére és legjobb tudása szerint való gyógyítására, — fáradozásával, testi és szellemi

— Nem; alig egy órát szunyókáltam, az sem adott pihenést.

— Akkor hát miért jött ki, most talán elaludt volna.

— Dehogy! nem birtam tovább a szoba levegőjét; hát maga jól aludt?

— Oh igen. És olyan szépet álmodtam, hogy szinte rosszul esett abba hagynom.

— Akkor hát minek kelt föl?

— Anyám mondta, hogy maga üzent... és... és annak az álomnak azt hittem, a valóságban folytatása lesz, de maga ma olyan rossz kedvű.

Major keblét mély, hosszú sóhaj dagasztá. Szegény gyermek - gondolta — nem is sejtéd, mint fogja a rideg valóság azokat a te rózsás álmaidat semmivé tenni.

— Beteg talán — kérde Emma aggódva, — olyan sápadt, mondja az Istenért, hol fáj?

— Emma mi pihenünk. A régi helyre mentek? — hangzott a távolból a kíséző anya szava.

— Igen anyám — felelt — csak pihen-jetek, a nagy kónél megvárunk.

Az ut most sűrű fasorban vezetett. A lombok még nem hatolt keresztül a nagsugár, a homok egész nedves volt. Nagy, szinte ijesztő csend mindenütt. A leány üde, rózsaszínben burkolt alakja merő ellentétet képezett a fák sötét vad színével. Céljukhoz egy másik szebb ut is vezetett s a leány kérdően függeszté szemeit kísérőjére.

— Csak maradjunk ezen az uton — felelt a férfi — ha ugyan akarja.

munkájával, saját és családja egészségének kockázatásával arányban sohasem álló, de igen-igen sokszor semmi díjazásért, — mondjuk, ha valaki ilyesmit állít az orvosi karról, akkor annak fogalma sincsen arról, hogy mi az orvos, és mit tesz az orvosnak lenni. A kinek pedig erről fogalma nincsen, azt erről e cikk keretében felvilágosítani nem lehet, az csak saját szenvedései árán tanulhatna meg az orvosi kart becsülni, a mit neki még sem kívánunk.

De hát röviden kötelességünk felvilágosítással szolgálni, és tesszük azt a következőkben.

Először is meg kell mondanunk, hogy az orvosi kar jogos követeléseinek védelmére és ezek között anyagi helyzetünk javítására az ország kevés híján valamennyi orvosa, körülbelül 5000 orvos szövetkezett, és így mégis csak feltételezhető, hogy nem olyan rózsás az orvosok helyzete, mint azt a t. czikkirő ur gondolja.

Egyesültek az ország orvosai pedig azért, mert nincs egy rendje sem a társadalomnak, melyet a humanitás nemes jelszava alatt annyira kihasználának mint az orvost. Kihásználják az egyeseke, kik tudva, hogy 50 kr. vagy 1 forinttal adósa maradva az orvosnak, ez restelleni fogja e csekély összeget kérni, sőt sokan sok forinttal adósa maradnak ugyanilyen okból. Kihásználják az orvost a számtalan fajtájú betegséglelyző egyletek, melyek nyomorult díjazásért éves orvost tartva, egy-letit hivatalnokaikat és ügynökeiket busásan fizetik. Kihásználja az orvost maga az állam, követelve az orvostól mindenféle szolgálatokat, és megszállhatatlan rendeletekkel és szigorú fenyegetésekkel, büntetés kiszabásával nehezíti az orvosi gyakorlat folytatását és nem ad érte az orvosoknak semmit, sem az állam, sem a társadalom. Szóval nincs egy rendje sem a művelt társadalomnak, mely annyira teljesen védelem nélkül magára van hagyva, mint az orvosi kar.

Ezért egyesültünk és tartunk össze erősen. Aztán pedig egyesülésünk célja az is, hogy a karunkban is, mint minden karban meglévő gyomot kiirtva magunk közül, annál nagyobb erkölcsi súlylyal léphessünk a társadalom elé.

Ez az Országos Orvos Szövetség.

A mi a díjszabást illeti, egy ízben már, — ugyanabban a cikkben, melyből a t. czikkirő ur is idéz — ennek magyarázatát adtuk.

A t. czikkirő ur azt hiszi, rosszakaratu-

— Nekem mindegy. Hanem mondja hol fáj?

Majör merően nézett maga elé, harczott saját magával s mikor a leány megérintette a vállát s ismétetlen unszolta feleletre, szó nélkül szívére tette a kezét.

— Oh ezt én meggyógyítom — szolt s hizelegve fonta karját az ifjübe.

— Ha ugy volna, de . . . csak még nagyobb sebet üt rajta.

— En? . . . én . . . ütök sebet a maga szívére? hát . . . nem szeretem eléggé?

— Söt épen azzal, hogy szeret.

Emma kihuzta karját az ifjübe, s a még pár perc előtt boldogságtól ragyogó szemek megteltek könnyekkel.

— Azzal, hogy szeretem, azzal sebezem meg a szívet — ismétlé . . . nem értem . . . nem értem . . .

Megmagyarázom azonnal — szolt most Majör összeszedve magát — hallgasson meg nyugodtan s igyekezzék megérteni azt, a mit elakarok beszélni, maga okos leány.

A leányka tágira nyílt szemekkel hallgatta, szívére sajátos balsejteleim szorította össze.

— Kezdje hát — unszolta most.

— Volt egyszer egy leány és egy fiatal ember, Kálmán és Teréz. Szerették egymást már gyermekkorukban, Kálmán bármilyen kitünően megtanulta is a leckejét, nem tudta azt elmondani, ha észébe jutott, hogy Terézt azzal még nem látta, a leányka ugyanolyan mértékben viszonozta a fiúka érzelmeit; az uzonnája nem esett jól, ha azt Kálmánnal meg-

lag és tájékozatlanul, hogy a díjszabásban említett kétféle összeg, például beható vizsgálatoknál 2—5 korona, azt jelenti, hogy a vagyonság mérve szerint állapítsa meg az orvos, kitől vesz 2, kitől 5 koronát. Meg kell neki magyarázunk azt, hogy ha valakinek az ujja hegyézt levágták, e baj vizsgálatáért nem akarunk annyit követelni, mint ha valaki bonnyolódott, szövödményes belső és külső betegségben szenvedvén, az ilyen vizsgálat nehéz, fáradságos és ezért a szegényebb sorsutól is méltán követelheti az orvos a minimális díjtételek nagyobbik összegét.

De meg aztán, ha az orvost mindenki csak úgy díjazná, mint azt a t. czikkirő ur szeretné díjazni, ugy bizony nem szerezhetnénk meg azt a jövedelmet, a milyenre a megélhetéshez szükségünk van. És az orvosnak kellene, hogy teljesen független legyen az anyagi gondoktól. Mert ha ugyis sokszor súlyos gondokat okozó, fáradságos testi és szellemi munkája mellett még a megélhetés gondoljai is nyomják, ugyan hogy lehetne kedve a munkához, ugyan hogyan legyen képes az előre haladó tudománnyal lépést tartani, tanulni és a tanuláshoz szükséges drága könyveket, orvosi műszereket és szaklapokat beszerezni és gyakorlati ösmereteit az által gyarapítani, hogy koronként az egyetemet — mindig a saját költségén (mert erre sehol sincs alap) — meglátogatni, hogy az új gyógy módokat gyakorlatilag is elsajátítsa.

Szóval, ha az orvos anyagilag jobb körülmények között élhet, ezt bizonyára betegek is előnyösen érezhetik, mert az orvos akkor tanulhat is és könnyebben gyakorolhatja azt az igazi humanitást, a melyet csak ellene emlegetnek, de vele soha sem éreztetnek, de amelyt imigy is, amugy is, mi mindenkor és pedig feltűnés nélkül folyton gyakoroltunk és gyakorolni fogunk.

Visszatérve a díjtételekre, röviden annyit mondunk még, hogy igenis a hirdett díjtételek fizetőkéspek egyénekkel részünkről minimálisoknak tekintetnek és azokhoz ragaszkodunk, de tessék csak nyugodtan az orvosok humanitására bizoni azt, mert mi is ösmerjük a méltányosságot és oly esetekben, a hol azt látjuk, hogy azzal igazán jót tesszünk, tudunk engedni a díjtételekből. Hanem olyan esetekben, midőn látjuk, hogy az illetőnek minden egyébbe inkább telik, bizony ne tessék kívánni, hogy az orvos humanusabb legyen bárki másnál. Az igazi szegényekről pedig gondoskodik az állam, azok teljes ingyenes gyógykezelése által; az

nem oszthatta, a játék nem lehetett mulatságos, melyből ő hiányzott.

— De hát mi köze ennek a mesének mi hozzánk?

— Kérem csak legyen türelemmel, majd eljutunk oda is. A kis városban, a hol a két gyermek növekedett szinte közmondássá vált ez a nagy ragaszkodás.

— Szépek voltak? — kérde a leány.

— Oh nagyon, a leány széke, mint maga, nagy lelkes kék szemekkel, piros pozgás kerek baba arccsal, nyulánk karsu termettel.

— És a fiu?

— Az barna volt, magas, erős, izmos gyerek, valóságos vagyuró, tüzes, szinte vad tekintettel, szilaj heves természettel. És hogy tudott az az óriás bánni azzal a gyöngö, széke leánnyal, mennyi gyöngédség, mennyi szeretet volt a szemében a hangjában kifejezve, ha ránézett ha hozzászólt! A leánynak egy tekintete, egy érintése lecsillapította legféltelenebb kitörései közepett. Az a hatalmas érzelem nem változott persze akkor sem, mikor Teréz hajadonná, Kálmán pedig férjévé növekedett. A fiu odahagyta a hosszadalmas jogi pályát s huszonhárom éves korában megesküdött szíve választottjával, odapobta fényesnek ígérkező jövőjét — mert valóságos lángész volt — s elment művelni azt a pár hold földet, amit egyik nagynénje örökségül hagyott reá. Izzadt keményen, hogy családjának a szükségét megszerezhesse. Házasságuk a lehető legboldogabb volt. Az anya a leggyöngédebb, leggondosabb a világon, az ötödik gyermek születésénél betegeskedni kezdett

olyan szegények pedig, a kik csekély fekvő birtokuk daczára sokszor szegényebbek a vagyontalanoknál, szintén kaphatnak a törvény szerint szegénységi bizonyítványt, ha beigazolják, hogy jövedelmük oly csekély, hogy az a létfontartásra elégtelen, — ez is benne van a törvényben és annak magyarázatában.

Végül — ami igen fontos a közönségre és ráknézve — megjegyezzük, hogy: miután a t. czikkirő ur hangulatából az látszik, hogy ő valamelyik orvos társunk által erősen kizsákmányolva érzi magát, azaz valakire panasza van, ne tessék panaszat hirlapi uton, egyoldalú és általános váddal elintézetnek venni, hanem kérjük a czikkirő urat és az igen tisztel közönséget is, hogy ilyes panaszok esetén tessék az Országos Orvosszövetség Fejérmegyei Fiókaszövetségének elnökéhez fordulni egyenesen és nyíltan, mert a Szövetség szervezetében az ilyes esetekről is gondoskodik, van, és az elnökség bizonyára mindkét fél iránti méltányossággal fog eljárni.

Elvünk a mint eddig, ugy ezentul is az igazi humanitás gyakorlása volt és lesz.

**Az Országos Orvosszövetség
Fejérmegyei Fiókja.**

UJDONSÁGOK.

— Szent Antal kenyere. F. hó 17-én volt Vereben szt. Antal kenyérének első szétosztása. A könyörületességnek eme szép megnyilatkozása nagy ünneppilyességgel ment végbe. Dél-előtt 9 órákor szent mise volt szt. Antal tiszteletére, utána a kath. iskola helyiségében ujonan felállított szt. Antal képe előtt történt a kenyérkiosztás. Mindenekelőtt V. Véghe Mária urhölgy, mint a kegyes intézmény létesítője, mondott szép beszédet a félébaráti szeretet illeten való gyakorlásáról, majd Krizsány János t. kanonok-esperes, pázmáni plebános szolt a gyermekekhez, buzdítván egyszerűen a jelenlevő nagyszámu hiveket a szegények gyámolítására és szt. Antal tiszteletére. A községben minden kedden tizenkét iskolásgyermek kapja szt. Antal kenyereit.

és két évi szenvedés után a gyilkos tuberkolózis elragadta szerető férje s gyermekeitől.

— Szegény asszony! — és mi lett a gyermekekből?

— Az apa éjét nappá téve dolgozott értük és fel is nevelte őket, de csak 20—24 éves korukig, ekkor a szomorú örökséget mind megkapta s hosszabb-rövidebb szenvedés után követte anyát.

— Istenem de borzasztó! Es egy gyermek sem maradt?

— De igen még van, ez érte el a legmagasabb kort.

— És az apa?

— Az fárad, dolgozik, hogy azt az egyet megmentse legalább magának.

— Hány éves a fiu, vagy leány az az egy?

— Fiu, most 25 éves. Ez a legszerencsétlenebb valamennyi között, mert le kell mondani a boldogságról, szomorú öröksége egy széke kékszemű angyal birását teszi lehetetlenné.

Emma elsikoltotta magát. Kínos sejtelenem fogta el.

— Istenem — szolt a leány kis idő mulva — mondja, hogy ez csak mese, hogy az az egy, az az utolsó nem maga.

— Bár tehetném, — válaszolt szomorúan és szavai igazolására tompa görcsös köhögést tört elő kebléből, mely verejtéket csalt le a homlokára.

— **A honvédség köréből.** *Hunka Richard* százados, *Queiser Nándor* és *Zöld Mór* főhadnagyk Veszprémből Székesfejervárra helyezték át.

— **A városi színház.** *Havranek József* polgármester tegnap délutáni 2 órára körlevélben hívta össze a városi törvényhatósági bizottság tagjait, hogy az átalakított és valóban izlésesen kicsinosított színházépületet testületileg megtekintsék. A jelzett időben mintegy ötven bizottsági tag gyűlt össze a városházban, honnan a polgármester vezetése alatt a színház megtekintésére indultak. A kis fáradság nem volt hiábavaló, mert a bizottsági tagok, nemkülönben a megjelent többi érdeklődők a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a tapasztalatról, miután alaposan meggyőződtek arról, hogy a város által az átalakítás céljaira szánt és teljesen felhasználott 18 ezer forint nem veszett kárba. *Winkler Vilmos* főmérnök már régen nem kapott egyfolytában annyi dicséretet, a mennyivel ez alkalommal az elragadtató városatyák elhalmozták. De a főmérnök valóban meg is érdemelte ezt, a mennyiben jórészt az ő nem közönséges szakértelmének és buzgóságának köszönhető, hogy az elhanyagolt színházi épület olyan karba helyeztetett, hogy a városnak méltó díszére válik. Miután a megjelentek a nézőtérre elhelyezett újfajta Thonet-székek komóciójával közvetlen tapasztalat utján kellő meggyőződést szereztek s a színház derék diszletmestere az unjon átfestett diszleteket a legteljesebb megelégedést kelte bemutatta, a főmérnök a színpadra lépett s egy üdvözlő ódát — akarom mondani jelentést olvasott fel, melyben általános képét adta az eszközölt munkálatoknak. A ki még nem tudta, ebből megtudhatta, hogy a színházban a múlt nyár óta dolgoztak, még pedig a következő rendben: Az első időszakban a külső helyreállítás végezték, ugyszintén a belső vészkijáratokat, a vízvezeték berendezését csinálták meg s a padlót is teljesen helyreállították. A második időszak a belső díszítésre és egyéb munkálatokra fordított. A nézőteret és az előcsarnokot teljesen átfestették, még pedig a fölölleges cziczoma praktikus mellőzésével, eléggé izlésesen. A páholyok unjon kárpitoztattak és csinos bordó drapériákkal lettek töldiszítve, a fakult diszleteket átfestették, a földszintre 154 drb. újmódi és kényelmes zártszéket állítottak (darabja circa 10 forintba került). A földszinten, az I. és II. emeleten 2—2 vészkijáró készült, 2—2 tömlővel ellátott vízcsap a színpadra, a zsinórpadlásra és a süllyesztőbe, hasonlóképen a földszinti és emeleti folyosókra is, de tömlő nélkül. Így a tűzbiztonságról is kellően gondoskodva van s e tekintetben különös megnyugvásra szolgál a hirdetésekkel tarkára befestett modern szerkezetű vasfüggöny, mely etleges veszedelem idején egy, a gépezetre alkalmazott emeltyű megmozdításával félper alatt leereszthető s ekép a színpadot a nézőtérrel teljesen elzárja. A tanulságos kis előadás után a bizottság tagjai apróra megtekintették a színpadot és a páholyok új, kényelmes berendezését. Már a távozáshoz készülődtek, mikor egyszer csak hatalmas bariton zendült föl a színpadon. *Tóth István*, a dalias főjegyző állt ott, a ki kalapját, negédesen a szemére billentve, színészek is becsületére való művészettel daltalált, hogy

„Gyöngyvirágos selyemkendőm
Természetesen megtapsolták s talán meg is ujrátatták volna, ha a nóta végeztével — megelégedvén a dicsőséget — maga jószántából

vissza nem vonul. Azt talán fölölleges is mondanunk, hogy, a szemlélődés után, ősi szokás szerint, áldomás következett.

Hát, kérjük szeretettel, a színház kész, csinos, elegáns, kényelmes, szóval minden tekintetben méltó a művészetkedvelő közönség befogadására. Már most a közönség buzgalmtól függ annak behoztatása, hogy a költség, az áldozat nem volt hiábavaló.

— **Tanítógyűlés.** A csákvári esperesi kerület tanítótestülete f. hó 19-én tartotta gyűlését *Csákvárott Keifer János* cz. kanonok, esperes és egyházkerületi tanfelügyelő elnökele alatt. Az elnök által emelkedett szellemű és a nevelés vallásos jellegének fontosságát hangsúlyozó beszéddel megnyitott ülést igen tanulságos tanügyi eszmecsere által keltett élénk érdeklődés közt folyt le. Az esperesi kerület tanítótestületének új tagja *Birnauer János saári* főtanító mintaelőadást tartott a magyar történelem egyik nevezetes eseményéről: a kereszténységnek Sz. István által történt megalapításáról Magyarországon. A gyermekek felfogásához mért egyszerű modorban, a katolicizmus szellemével és a hazaszeretet melegevel áthatott ezen mintaelőadás általános elismerést aratott és bizonyoságul szolgál annak, hogy e derék képzett tanfőúr a kerületnek egyik díszét képezi. Majd a csákvári főtanító indítványára a tagok azon kérdés felett folytattak érdekes eszmecsere, vajjon melyik eljárás czélszerűbb paedagogiai szempontból: az iskolai év végén egyszerű évszázó ünnepély rendezése-e, vagy pedig az év végén szokásos vizsgálatnak megtartása. *Keifer János* kanonok esperes által kitűzött pályatétel díjat *Faskó János acsai* főtanító nyerte el. Végül a kerületi segélyegylettel kapcsolatos ügyek intézettek el.

— **Sakk-kör Székesfejerváron.** A következő felhívást vettük: Örömmel tapasztaljuk, hogy utóbbi időben a sakk-játék iránt való érdeklődés Székesfejervárott, annyira előre haladt, hogy szükségesnek látszott egy sakkozó társaság megalakítása. Sikertült is létrehozni, még pedig oly szép eredménnyel, hogy a már beiratkozott tagok száma 36-re rug. A sakkozó társaság alakuló gyűlését f. hó 26-án csütörtökön este 8 órakor az *Othón* kávéházban fogja megtartani, melyre a már beiratkozott t. tagtársak meghívotnak, mely alkalommal elnök alelnök, pénztáros, titkár stb. fognak választatni. Ennek megtörténte után *Exner Győző* főrealiskolai tanár ur simultán (Egyedejű) játékot fog rendezni az *összes jelentkezőkkel*, miért is felkéretnek a t. tagtársak, hogy sakktablójukat is velük hozni sziveskedjék. Azok kik a sakkozó társaság tagjai óhajtanak lenni, *Exner tanár* urnál jelentkezzenek vagy pedig 26-án este 8 órakor az *Othón* kávéházban. — Az alakuló gyűlésre valószínűleg *Havassy Arthur* és a világhírű sakkmeister *Maróczy Géza* is le fognak vánduini több híres sakkjátészóval. *Vermes Lajos* kir. posta és táv. tiszt.

— **Hogyan terjesztik a sertésvész.** Hiába az alispáni, a szolgabírói, az állatorvosi megakármiféle papirosra vetett intézkedés, állattenyésztőink egyik legnagyobb réme, a sertésvész egyre terjed, még pedig helyenkiint, mint az alábbi közleményből kitetszik, éppen az ellenőrzésre hivatott községi tisztviselő közvetítésével. *Markovics József* seregélyesi lakos 38 darab sertést vett *Laszlovsky Kálmántól*, az élészállási uralom intézjéttől. Zárlatot azonban nem kapott, mert a község sertésvész miatt zár alatt áll. *Markovics* a sertéseket elhajtotta Seregélyesre, mely község szintén zárlat alatt

van s hogy a sertéseket Székesfejerváron eladhassa, *Torma Béla* jegyzővel olyan járlatot állított ki, mintha a sertések *Rohrmann* Ágoston Szeresceny-pusztai lakos saját nevelései volna. Így el is adta azokat Fejerváron, mint vészmentes helyről származottakat, valami *Neuser* nevű győri kereskedőnek. Az esetről a seregélyesi csendőrség tudomást szerzett és a jegyzőt felelősségre vonta, ki azonban keréken tagadta, hogy a turpisságról tudomása lett volna s azt állította, hogy egész jóhiszeműleg állította ki a járlatokat. Védekezését azonban teljesen megzafolja az a körülmény, hogy Szeresceny-pusztá nem is Seregélyeshez, hanem *Gárdonyhoz* tartozik s így az esetleg onnan származó sertésekről neki nem is volt joga járlatot kiállítani. A jegyzőt okirathamítás miatt följelentették a székesfejvári kir. törvényszéknél.

— **Vásárrendezési mizériák** Itt van a döntőri vásár, mely tudvalegőleg a legnépesebb szokott lenni valamennyi között s iparosaink, kereskedőink még most sem tudják, hol lesz a helyük, vagy hogy egyáltalában lesz-e helyük. A városi tanács, mint már említettük, megbizta a főkapitányt, az viszont a főmérnököt, hogy az unjon rendezendő kirakóvásár térrajzát készítesse, illetve készítse el. A rendezés szükségessége volt, mert a lóvásárteret okvetlenül nagyobbítani kellett, s ezáltal a kirakóvásár területéből jókora darabot elvettek. Hát az a tervezet el is készült a — papirosan, a hol igen jól fest, de hogy a valóságban keresztülvihető, az már bizonyos. Megemlékeztünk a minap az orvoslást kereső deputáció utjáról, mely hogy mennyiben vezet eredményre, a ma délután tartandó helyszíni szemle alkalmával fog kitiúni. Reméljük, hogy a rendező hatóság nem hagyja magát holmi melléktekintetek által befolyásolni s nem részesít kivételes kedvezményben bizonyos iparos-városatyákat a vidéki vásárosok érdekeinek rovására. Mert már hallottunk ilyesmiről. Megvaljuk, különösnek találjuk azt az intézkedést is, hogy a fazekasokat a lóvásár szomszédságába állítják, a hol a törékeny portékák állandó veszedelemnek vannak kitéve. No de majd talán találnak valami módot a különböző érdekek méltányos összeegyeztetésére, a miben ugyan, ismerve a régi szoktat nem igen bízunk.

— **Árlejtés.** Tegnap tartott meg a város által élelmezett rabok, tolonczok, aggok stb. élelmezésének árlejtése, mely alkalommal a szóbeli ajánlatoknál *Deutsch Adolf* F. 8-93, *Ofner Mór* 8-90, *Krauss Ede* pedig 8-94 krajczárért volt hajlandó elvállani az élelmezéshez szükséges nyersanyagok szállítását adagonként. Mivel azonban e zárt ajánlatoknál kitűnt, hogy *Schwartz Márkus* még ezeknél is olcsóbb, a mennyiben 7-5 krajczárért adja a porciót, a bizottság ez utóbbit bizta meg a szállítással. A kenyér adagokra a következő ajánlatok tettek: *Hérics Ferenc* 4-84 kr., *Lichtneckert János* 4-78 kr. és *Singer József* 4-77 kr. Mivel azonban *Singer* ellen több panasz merült fel, a szállítást *Lichtneckert János* kapta meg.

— **Tűz.** A *rácalmási* határban a minap *Mis János* gazda tanyája a lakóházban levő butorokkal s nagyobb mennyiségű takarmánnyal egyetemben elégett. A tüzet a károsult négy esztendő Róza nevű leánykája okozta olyanformán, hogy míg szülei az udvaron foglalatokodtak, a magára hagyott gyermek a szobában tüzet rakott. Kicsibe mult, hogy maga is bent nem vészett a lángok között. Ugy lát-szik, az „ijesztő példák“ tanulság nélkül szaporodnak egyre-másra.

— **Tanítói értekezlet.** A vaáli esperesi kerület tanítószolgálatának a f. hó 19-én *Tabajdon* megtartott rendes őszi gyűlése — melyen ezuttal nemcsak a tagok voltak jelen teljes számban, hanem a kerület papsága részéről is számosan — többszörös ünnepséggel egybekötve folyt le. E napon a vaáli plebánus által bemutatott szt. mise után szentelte fel ugyanis a kerületi esperes az ottani templom új zászlait, többféle egyházi ruhát és a templom előtt felállított keresztet. Ezen egyházi aktust követte a tanítói értekezlet, a melyet a kerületi tanító-kör elnöke *Kriszány János* cz. kanonok esperes-tanfelügyelő magas szárnyalású beszéddel nyitott meg. A mult gyűlés jkönyvének felolvasása és az ezzel vonatkozásban kifejlődött eszmecsere, továbbá a folyóügyek elintézése után *Német János* vaáli osztály-tanító olvasta fel a tagok köztetése mellett szépen megszerkesztett neveléstani értekezését. A tanácskozmány folyamán a részéről egy nem várt, kedvesen meglepő felszólalás következett. *Páczner Adolf* sukorói kántor-tanító ugyanis szépen átgondolt beszédben a közügyelmet a testület legrégibb derék tagjára, *Tillman Ferenc*re irányította, mint a ki most éppen 45 éve működik Vaál m. városban és a ki azóta nem csak működési helyén, hanem a tanító-kör szellemi életében is mindig példaadó, kitűnő munkásságot fejtett ki. A vaáli egyházkerület jkönyvének lapjai bizonyosságot tehetnek arról, — mondá a felszólaló — hogy ki volt *Tillman Ferenc*. A tanítástudományból tartott felolvasásai, mint a előadásai, a gyakorlati életből merített hasznos felszólalásai, észszerű indítványai egymást követték a kör gyűlésein és megszerezték számára a vezető szerepet. És ma, midőn csaknem egy fél évszázadot betöltő közhasznú működés után mindezt a nagyobb részt már ifju erőkből álló testület előtt, a régi gárdából csaknem egyedül maradt öszfűrtű tanfűrtűnek a róla való megemlékezés kapcsán végig kellett hallgatnia: az öröm és emlékezősek érzeteitől mélyen meghatva — kártársainak lelkes éljenése között — emelkedett föl és könnytelt szemekkel mondott köszönetet a váratlan ovációért. A gyűlés egyhangulag hozott határozata értelmében — a melyhez az elnök is hozzáfűzte a maga ékesszavu üdvözlését — *Tillman Ferenc* 45-évi működése alkalmából a testület az iránta érzett hálás elismerése, kiváló tisztelete, és meleg szeretetének maradó alakban is leendő kifejezése céljából jegyzőkönyvbe iktatta a nesztoráról való ezen megemlékezést. A tanácskozmány ezek után lelkes ünnepi hangulatban végződött és *Grill Géza* szives meghívásának engedve, a tagok felkeresték ennek új lakóházát, melynek felavatása szintén e napon történt meg. A gazdagon megrakott asztalok és szives vendégszeretet mellett vig kedélyhangulatban maradt itt együtt a társaság, mig nem a beállt est hazaszólította annak vidéki tagjait.

— „**Fejérmegyei kör**“ *Budapest*en. Közepiskoláink azon volt tanulói, kik most már a felső iskolákat látogatják f. hó 19-én este véglegesen megalakították a „**Fejérmegyei kör**“-t. A kör alapszabályai szerint a fejérmegyei ifjuság *Budapest*en élő tagjai társas összejöveteleket tartanak, és mint egyesület, appellálva a fejérmegyei intelligencia pártfogására, célul tűzi ki azt, hogy a többi vármegyei körök mintájára szegénysorsu társai életküzdelmeinek segítsen. Az előkészítő bizottság leköszönése után megválasztották a tisztikart és a választmányi tagokat. A választás alapján elnök

lett: *Erekly Károly*; alelnök: *Vindisch István*; titkár: *Halla Aurel*; háznagy: *Hangel Andor*; főjegyző: *Berényi Győző*; jegyző: *Révész Elemér*; pénztárnok: *László Aladár* és ellenőr: *Haoranek József*. Az első rendes közgyűlésen 72 tag volt jelen, a kik közös akarattal elhatározták, hogy báró *Füth Pál* főispánt, és *Haoranek József* polgármestert táviratilag üdvözlék a kör megalakulása alkalmából.

— **Angyal Gábor** *Konstantinápolyban*. A történet helye vala *Konstantinápoly Budapest*en című mulatóhely. Ez a mulatóhely nem sikerült, a vállalkozók belebuktak és *Konstantinápolyban* megszólalt nem a harczkürt, hanem a végrehajtó dobja. Liczítani jött az adók végrehajtója, mert a korcsmárosok nem fizettek. A végrehajtót azonban megszalasztották *Konstantinápoly* alkalmazottai. E dicső fegyvertényért *Konstantinápoly* hősei, kik oly vitézül védtek a várost, a bíróság elé kerültek. Itt az adóbehajtás ellenesei a *Konstantinápolyi* lázongást arra tolták, ki a rendőrség kezei közül kisziklott s az apró vitézeket a bíróság szélnék eresztette. A bíróság azonban elrendelte névszerint *Angyal Gábor* főzinkos köröztesését. Csakhogy a *Gábor*, a ki *Angyal* is, ugy elrepült, hogy egykönnyen nem volt feltalálható. Az idén végre kézrekerült az eltűnt *Angyal*. Miután a lágymányosi deszka város csődbe került, ide származott *Székesfejérvárra*, a hol kineveztek bírósági végrehajtónak, hivatalát azonban nem sokáig viselhette, mert hivatalos sikasztás miatt, mire a törvényszék vizsgálati fogságba helyezte. A *Budapesti* törvényszék értesülve erről, átkérte *Angyal* a *Székesfejérvári* törvényszék börtönéből, hogy leszámoljon vele azért a lázadásért, amelynek előidézője volt a mulató telepen. Tegnap tartották meg ez ügyben a végtárgyalás. *Angyal* is, mint a többi, immáron fölmentett vádlott, tagadott mindent. A törvényszék őt is fölmentette a hatóság ellen való erőszak büntetnének vádjá és következményei alól. Az ítélet ellen az ügyész fölbevezett.

— **Kártyahistoria.** *Gold Ignác* *várpalotai* gyümölcskereskedő és ferbl-virtuóz e hó 19-én este 376 frrtal és azzal a szándékkal indult el hazulról, hogy az erdélyi gyümölcs piacot, megtekintsi. *Gold* ur azonban csak *Székesfejérvárig* jutott, mert itt szerencsétlenségére lekészt a vonatról. Mit tehetett egyebet, elhatározta, hogy az éjszakát itt tölti s egyelőre a nádor-utcai *Stignitz-kávéházba* vonult, hol nagy öröme néhany ismerőssel találkozott. Egyikükkel, *Weiss Sámuel* *várpalotai* lókereskedővel nyomban snapszliázashoz fogott, de ez nem elégítette ki merész bb ambícióját. Leirhatatlan grandezzával intette magához, minczért s attól egy rumos kapuczinert és másik pártnerert kért, olyant, a kivel ferbl.zni is lehet. A pártnernek csakhamar jelentkeztek, ámde a kávéházban nem érezték magukat kellő biztonságban, azért *Grünberger József* kiskeresztesi lókupez saját lakását ajánlotta fel s így *Jakab József* *Székesfejérvári* dísznókereskedővel gyarapodva, hármacskán fölsétáltak a forgó-utca 12. sz. házába. A forgó-utcai hitsorsos szivesen fogadta a társaságot s ezek hármacskán nyomban a csendeshez fogtak és folytatták pihenés nélkül hajnali öt óráig. *Grünberger* ekkor kijelentette, hogy ő lefekszik, de *Gold*, kinek ekkor már majdnem kétszáz forintja „uszott“, ebbe sehogys sem akart beleegyezni. Szó szót követett s a két ádáz pártner csakhamar fölismerhetetlen tömeggé alakulva hempergett a

süppretlen padlón, mig nem a lármára besietett házbeliek szétválasztották őket. *Gold* ma foztogatás miatt panaszt emelt a rendőrségnél, mely a komplikált ügyet a bírósághoz tette át.

— **Két feleség.** *Juhász János* 1888-ban *Alsuthon* feleségül vette *Birányos Lidiát*. Hét évi együtt élés után *Juhász Budapestre* jött. Itt megfeledezett első feleségéről és *Metsatorin* Etel szobaleánynak esküdött örök hűséget. Ezért a bigamiáért most a törvényszék *Juhászt* nyolcz hónapi börtönre ítélte.

— **Érdemes-e szerénynek lenni?** Egy angol lap fölvette ezt a kérdést és többek közt a következő igen találó választ kapta: „Az üzleti világban gyakran megfigyeltem, hogy a tehetséges emberek akármibe kezdenek is, nem képesek előre jutni, mig más sokkal csekélyebb szellemi képességű emberek ezeket tulszárnyalják és csakhamar magasabb állásokba jutnak. Kutatni kezdtem, hogy ez az anomália honnan ered és azt tapasztaltam hogy az az ember, a ki nem boldogul, szerény és tartózkodó volt és mind n feltűnés nélkül végezte munkáját, a másik szerencsésőbb pedig minden alkalmat megragadott arra, hogy magának reklamat csináljon. Az előbbi iránt főnökei alig érdeklődtek, mig a másik magára vonta a figyelmet és rövid idő mulva őt tartották a legnagyobb munkásnak. Egy másik esetben megfigyeltem, hogy egy fiatal segéd, a ki később lépett be egy nagy szállító üzletbe, mint a többi alkalmazott és csak nagyon közepesen dolgozott, pár hónap alatt valamennyit tulszárnyalta. Ez az ember ügyes volt és nagyon jól tudott beszélni, be tudta magát hizelegni főnökeinek kegyeibe, a legnagyobb vevők előtt pedig ugy tüntetete föl magát, mint aki bizalmi ember; fontoskodott, de nem otromba módon és csakhamar ő volt az iroda legismertebb személyisége. Ismételve emelték figyelmét s minden tekintetben kitiűntették, mig végre üzletvezető lett. Értett hozzá, hogy az üzletet nagy hangvu, a legnagyobb pompával képviselje. Ez tetszett, mig az óvatoss, meghuzódó, félreálló szerénység nagyon nyomoruságos benyomást tett. Ezért hát az én véleményem, hogy ne rejtsse az ember a gyertyáját, ha csupán csak egy gyertyácska volna is, a véka alá, hanem inkább olyan helyre állítsa, a hol mindenkinek a szemébe tűnik. Ússe az ember a reklám dobját, mig képességeit és erényeit mindenki vizshangoztatja.“ Ime így szól az angol tanács, de hány ember van a ki elolvassa és továbbra is gyámoltalan szerény marad.

— **Mérvői intézkedés.** Mi ez? Utasítás folytán intézkedett a mérvők? Nem, a maga jószántából. Megvalljuk, ilyesmit még ez ideig nem hallottunk. Előrebocsájítjuk, hogy a városi főmérnök eljárásához van egy-két szavunk azon alkalmából, hogy az iskola-utca egy részét önhatalmulag elzáratta a kocsiközlekedés elől, a városi hatóság, illetve a főkapitány tudta és hozzájárulása nélkül. A magnk részéről pártolólág emlékeztünk meg annak idején a főgymnásium igazgatójának a városi tanácshoz intézett átiratáról, melyben az iskola-utca rendezését kérte. Méltányosnak találtuk a kérelmet, de eszünk ágában sem volt, hogy ez a dolog ilyen sürgösen és ilyen formában lesz elintézve. Ugyanis a főmérnök az iskola-utczának a sas-utca felé eső részén és a zirczi templom háta mögött az ideiglenesen alkalmazott és könnyen

Teakasztható lánczok helyett erős fakorlátokat állítottatott s ezzel azt hitte, most már rendet csinált. Az érdekelt háztalajdonosok, avagy a nagy közönség jogainak ilyen flagrans megsértése neki kismiska, a tiltakozás, a panasz pedig bekuba. Hogyisne! — ez már nem az ő dolga. Nem mondhatja a főmérnök, hogy ez amolyan megszokott hírlapi piszkálódás, mert im lapunk ugyanezen számának más helyén érdem szerint méltányoljuk egy más dolgát, melyet becsületesen, kifogástalanul teljesített. De joggal elvárhatjuk, hogy ugyanakkor, midőn egyfelől valamely kötelességét kifogástalanul teljesíti, másfelől ne okvetetlenkedjék olyan dologba, a mit senki sem bizott reá. A helyett, hogy itt a közönséget bántó s a mellett esetleges tüvezzedelménél végtetésessé válható akadályt emeltetett, mért nem gondoskodott inkább arról, hogy a sas-utca a holnapi nagy országos vásárra járható állapotba hozassék? Mint halljuk, a Fekete Sas bérlőjének panaszára kegyesen azzal felelt, hogy „ha elől nem tud, járjon ki a hátulós kapun. Micsoda meghatározott ügyes megoldása ez annak a kínos kérdésnek, mely a derék fogadóst oly igen gyötörte! Sokszor láttuk az igen tisztelt főmérnök urat a sas-utczában dolgozó kövező munkásokra felügyelni. — mért nem kettőztette meg ezt a szorgalmát az utóbbi napokban, hogy az az élénk forgalmu utca a vásár alkalmával rendbe hozassék? Vagy az nem a város érdeke? Köszönjük szépen az ilyen gondoskodást, de többet nem kérünk belőle.

Tüzkár statisztika. A magyar birodalomban augusztus hónap 1463 községben 1927 tüzeset történt elő 4665 károsulttal és 4,879.764 korona értékű kárral. Ebből a tulajdonképeni Magyarországra 1246 károsult község és 1679 tüzeset esik 4223 károsulttal és 4,542.192 koronára rugó károsszeggel, a mult év megfelelő időszakában 1314 községben kimutatott 1762 tüzeset volt 5015 károsulttal és 6,090.496 koronára kárral. Horváth-Szlavonországban a tüzvéssé által sújtott községek száma 217, a tüzesetek száma 248, a károsultak száma 432 és a károosság 337.572 korona volt. — Legtöbb kárt szenvedett Nyitra megye, utána Veszprém megye, meg Budapest székesfőváros.

Kiváló szerencse. A mint értesülünk Török és Társa bankháza újlag bebizonyította vevőinek, hogy a szerencse kegyeltje, mert a legutóbbi huzásnál sok és nagy nyeremény jutott e czég vevőire, sok és nagy nyereményt fizettek ki a szerencsés nyerőknek. Két milliónál jóval többet fizetett ki ezen bankház és egy esetben, mely előttünk véletlenül ismeretes, épen jókor érkezett a nyeremény. A vidéken a Török és Társa czég egyik főnöke meglátogatott egy kis hivatalnokot, hogy értesítse egy nagy nyereményről. A mint a hivatalnok szobájába lépett a czégfőnök kíséretével, a házi asszony épen vasalt. Férje hollétéről megkérdezte, nagy zavarba jött és kétségbeesve kérdezte: „Az urak csak nem exequálni jöttek?” A válasz erre az volt, hogy nem vinni akarunk mi innen, hanem hoztunk valamit, azonban az asszony nem akart hitelt adni e biztató szavaknak. Csak midőn a férjét hazahivatták és a házaspár előtt kijelentették, hogy egy nagy nyeremény jutott reájuk, akkor lélegzetek fel újból és a nagy öröm leírhatatlan volt. Sirva, könnyezve hálálkodtak és elmondták, hogy már a tönk szélén állottak és a jó Isten végső bajukban megsegítette őket. A m. kir. szabadalmazott osztálysorsjáték minden tekintetben megbízható lévén, a ki a szerencsének kezét akar nyújtani, forduljon bizalommal az előttünk ismert és a szerencse által kiválóan kegyelt Török A. és

Társas főelárusítókhoz Budapest, Váci-körút 4. Az első osztályú sorsjegyek árai: $1/1$ sorsjegy 6 forint, $1/2$ sorsjegy 3 forint, $1/4$ sorsjegy 1 frt 50 kr., $1/8$ sorsjegy 75 kr. Sorsjegyek bevásárlásánál Török A. és Társa budapesti bankházát, Váci-körút 4/a, legmelegebben ajánljuk.

— **A csillagok ég.** *Merkur* mint alkonyati csillag vándorútján október 25-én a Jupiterrel, november 4-én a Marszal és 9-én az Uránussal áll együtt. *Vénusz* átlag félórával a nap után kel: október 30-án a Jupiterrel és november 14-én az Uránussal van szoros együttállásban. — *Mars* a mérleg csillagképe középtől a *Ophiuchus* déli részéig hatol és november 13-án az Uránussal igen közeli együttállásba kerül. — *Jupiter* november 13-ikán együtt áll a Nappal s ez okból nem látható. — *Saturnusz* az *Ophiuchus* déli részében áll és átlag két órával nyugszik a Nap után. — *Uránus* egy órával nyugszik napnyugta után. November 12 15-ig szórja csillagait u Leonida-raj. Noha a 17-iki holdtölte közelsége sokat fog levonni a tüzeny szépségéből, a hullócsillagok esése elég sűrűn várható.

— **Köszönet.** A székesfejevári iparos ifjuság önképző köre által a mult vasárnapon rendezett táncszínelvétel alkalmával a következő felülfizetések folytak be: Müller Lajos, Gaál Andrásné 1 frt 20—1 frt 20 kr. Haluska Márton 70 kr., Lipp Ferencz, Hekelle Lajos, Teller Istvánné, Holti József 50—50 kr., Hollósi Ferencz 40 kr., Berta György, Laksz Balásné, Pintér István 30—30 kr., Fazekas Miklós, Libios Imre, Pölöskei Péterné, öz. Molnár Pálné, Stummer Károlyné, öz. Lézer Józsefné, Takács Józsefné, Lévai Károly 20—20 kr., Kovács József 10 kr. Ugy a felülfizetőknek, valamint *Haar* Ninuska kisasszonynak a rendező jelvények elkészítéséért köszönetét nyilvánítja az *Önképző kör*.

— **Uj gyár.** Belák István hírneves budapesti kávé és tea kiviteli üzlet-tulajdonos egy új kávé-raktárt és fügekávégyárt épített tőkeli birtokán a Csepel szigeten.

— **A Pillangó.** A századot temetjük — de vigan. Ez a negyed az ő utolsó kenete. Aki velünk tart, az a zimankós télen se fog fájni. A *Pillangó* mindig derült és kedélymelegséget áraszt nemcsak a réten nyáron, de az esős őszi napokon, sőt a borongós télen át is a szobában. A nevetés, a kacagás a legkitünőbb fűtőszer, egyszerűsmd a leghatásosabb szerum is. Aki sokat nevet, az soká is él. Egy olasz közmondás szerint minden kacajjal egy-egy szöglet huzunk ki a koporsónkból. A nevetés élet és melegít. Egy rendelés, mily hallatlan olcsó: — csak egy forint egész a század végéig 14 pirulával, de pirulás nélkül használható. Akik a gyönyörű képeket és a jó élözeteket szeretik, azok a *Pillangót* bizton megrendelik. Még a legkorábbi reggeli órákban sem haragszunk, ha előfizetést hoznak. Elvünk: mindig mosoly és jó kedély. Lakásunk a régi. Ha új házat építetünk, régi fészünkhez azért hűek maradunk. A gyengébbek kedvéért, újra ideiktatjuk: *Budapesti, VI., Teréskörút 35.* A postautalványon nem muszáj vicceket is küldeni. A „*Pillangó*”, előfizetési ára egész évre csak 4 frt, fél évre 2 frt.

„A közigazgatás rendezése.“

(Írta: Czéh Antal okleveles jegyző és számvéví. Pécs. Ára 3 korona.)

A mai viszonyok között, midőn mindenki egyedül az államosításban találja a közigazgatás egyenes megoldását, szinte jól esik egy független gondolkodásu munkát olvasni melynek czéja kimutatni azt, hogy a közigazgatást önkormányzati formában is sikeresen meg lehet reformálni.

Igaz hogy mindazon reform, mit szerző munkájában kíván keresztül vinni, majdnem lehetetlen. All ez különösen a községek mikénti szervezéséről szóló részre. A szerző ugyanis a helyett hogy a már amúgy is nagyszámu és nagy munkával terhelt közigazgatási közegek

létszámát, illetve azoknak munkahalmazát leszállítani kívánná, a helyett még több munkatérőt kíván alkalmazni s azokat még több munkával ellátni.

Pusztán theoretikus szempontból bírálva a munkát, jobban megállná a helyét, mert hát igen szép dolog az, hogy egy községnek legyenek magasabb kvalifikációval bíró jegyzője, jegyzői gyakornokai, külön pénztári tisztje és gyakornokai; állatorvosa, végrehajtója stb. stb. s hogy ezek mind a megfelelő magasabb fizetést kapják. Ha ezt keresztül lehetne vinni ez volna az igazi paradicsomi állapot. De hát a gyakorlati életben a theoria igen sokszor hasra esik, ép úgy itt is; mert hát pl. hány községe van Magyarországnak a melyik képes volna egy jegyzőt 1200 frt, egy jegyzőt gyakornokot 700 frt, egy pénztárnokot 1200 frt, egy ellenőrt 1000 frt, egy pénztári tisztet 800 frt, egy pénztári gyakornokot 700 frt, egy orvost 1000 frt, egy állatorvost 800 frt, egy végrehajtót 700 frt, egy pénztári szolgát 300 frt s ezeknek megfelelő lakbér illetmény évi fizetéssel ellátni. Uramfia! mi lenne abból a szegény községből a mely most alig bír annak a jegyzőnek 700—800 frt, annak a bírónak 50—100 frt, annak a közgyámnak 50—60 frt évi fizetést biztosítani — ha neki ilyen nagy hivatalnoki apparatust kellene évről-évre tartani akkor, mikor látjuk, hogy sok helyen egy segédjegyzői állás rendszerezése csak azért szenved hajtótörést, mert nincs annak a községnek 300—400 frtja mivel évenként azt dotálni kellene. Azt pedig, hogy ezen közegek fizetését az állam eszközölje, elképzelni sem lehet, mert akkor a belügyi közigazgatás annyiba jönne, hogy az állam jövedelmét ez maga jórészt felemésztené. Így azután nagyon természetesen kivetetlenebb volna az is, hogy az egyes állások oly magas kvalifikációhoz legyenek kötve, mert nem igen találkozná vállalkozó, ki azt a sok elméleti tudományt elsajátítsa azért, hogy esetleg egy községbe 300—400 frt évi fizetésért alkalmazást nyerjen.

A mi a vármegyék és városok reformálását illeti itt már több megszivlelni valót találunk. Kezdi pedig a tisztviselői kar programtikáján, hol a tisztviselőnek a felettes hatóságával szemben bizonyos személyi függetlenséget kíván biztosítani s többek között kiváratásnak tartja azt is — és pedig igen helyesen — hogy egymással harmadizigleni rokonságnak levő legyenek, ép úgy mint jelenleg a bíróságnál vagy pénzügyigazgatásnál, egy törvényhatóságnál alkalmazhatók ne legyenek. Hogy ezen elv mennyire helyes azt bővebben fejtegetni felesleges mert az még a leglaikusabb ember előtt is világos, hogy mily anomáliák származhatnak azon vármegyé vagy város igazgatásában a hol a tisztikar felettsége apa, fiu, testvér vagy sógorból áll. Miután a tisztviselőkar kvalifikációját körülbelül úgy kívánja megállapítani mint a hogy a most érvényben levő minősítési törvény előírja ennél fogva mintegy hallgatagon elismeri azt is, hogy a megyei tisztviselői állás ma már nem nobile officium többé, hanem kenyérkereset és ezért azokat így kívánja dotálni, hogy fizetésükből szerényen megélhessenek, s ne legyenek kénytelenek magánvagyonukat elemészteni, a kik pedig így éppenséggel nem bírnak az adósság terhe alatt összeroskadni.

A vármegyék és városok központi igazgatásánál ügyosztályok felállítását kívánja s az alispán, illetve polgármester hatáskörét, úgy lefelé mint felfelé, bővíteni óhajtja. A főispáni és főispáni titkári, valamint a szolgabírói állásokat beszűntetni véli, indokolván különösen ez utóbbi állás beszűntetését azzal, hogy ezen állást a közigazgatásra fontosnak nem tartja, mivel a járási igazgatás csak rendőri igazgatás elvégzésére alkalmas. Ezért a járás hivatal teendőinek egy részét az általa kontemplált járási tisztviselőkkel (járási rendőrkapitány); másik részét a községi tisztviselőkkel, az iparit külön ipari tisztviselőkké óhajtja állítani, míg egy jó részét a megyei központra utálja. Szép dolog ez! mert igaz az, hogy nincs a közigazgatásnak olyan ága-boga amely ma a szolgabíró hatáskörébe ne tartoznék, de hátha ezen funkciókat külön választjuk s azt mind más és más hivatalokkal végeztetjük, ismét elő áll az

a már fentemlített eset, hogy a hivatalos közegek szaporítani kell mi tetemes pénzbe kerülne, s mégis felmerül az a kérdés, hogy ezen hivatalos közegek elvégeznék-e ezen feladatokot úgy, mint ma a szolgabíró, mert hát lehetne-e pl. minden egyes községben olyan előtanulmányú bíró egy-egy 300—400 frt fizetésért kapni (mert hogy egy község anyai és oly magas fizetésű hivatalnokot tartson, mint azt szerző óhajta, már előzőleg jelezve volt hogy az nem lehet) kik ezen reá bizott feladatokat elvégezni tudnák. Mindazonáltal hogy e munkában foglaltak a jelen alakjukban nálunk részint az anyagi részint pedig a szükséges szellemi erők hiánya miatt keresztül nem vihetők, mégis igen sok olyan eszmét tartalmaznak mi által megérdemli azt, hogy az illetékes körökben figyelembe vegyék.

KÖZGAZDASÁG.

Eperfák ültetése.

(—) A nép a kevésbé jövedelmező forrást megveti. Ha nem csurog is, legalább csepegjen. Krajczárból lesz a forrút is. S a nép még mindig idegenkedik a méhészettől, a háziipartól, a selyemhernyó tenyésztéstől.

Legyünk igazságosak, s ne ítéljük el azért azt a népet. Van oka idegenkedni. Nem érti a méhészetet, nem érti a háziipart, s nem érti a babrálást a selyemhernyókkal. De nincs eszköze sem hozzá. Még a méhészetet üzhetné szalmakassokkal, de a háziipart szerszámok nélkül, a selyemhernyók tenyésztését eperfák nélkül nem üzheti. Népnünket tehát tanítani kell, s az eszközöket kezébe kell szolgáltatnunk, hogy rajta segíthessünk.

A selyemtermelést országzerte felkarolták. Nem kecséget ugyan kincses bányákkal de azért haszonnal jár, anélkül, hogy pár forintot kellene is befektetni. Ha mást nem, a selyemhernyó tenyésztőnek fáradságát, s idejét megfizeti, ha ez érti a vele való babrálást. Egy községben csak pár száz forint folyjon be ily czímen, az is valami, s sokkal jobb, mintha semmi sem folyt volna be, ugyszólván ingyen.

De a selyemtermelésnek elengedhetetlen feltétele az eperfa, s annak bősége. Azért ment el sok ember kedve a selyemhernyó tenyésztéstől, mert nem találtak elég eperfa levelet a hernyók számára. Volt olyan község, hol minden eperfát lekopaszították és tönkretettek, s még átmentek a másik határba is keresni. Így már a selyemtermelésnek kevés haszna van, ha az eszköz keresése napokat vesz igénybe. 6—7 évvel ezelőtt városunkban sem volt szerencsés a selyemtermelés. A sóstói szedreskertnek eperfáit siralmas, pusztuló állapotban hagyták hátra a levélszedők. A mi hasznát nyertek a gubók beváltásánál, azt a szedreskert százszorosra megérezte a rombolás által.

Városunk segített a bajon, igen sok utcán beültetett eperfával, a mi által könnyűvé tette a levélszedést, s a selyemtermelést.

A megye most, a múlt közyvülés alkalmával szánta rá magát az eperfák ültetésére. Elhatározta igen bölcsen, hogy a faiskolák 2/3-adát, s az utakat 5—5 kilométernyire beülteti eperfákkal. Csak aztán a határozatot minél előbb tette is követné! Csakis úgy remélhetjük a selyemtenyésztésnek fölvirágzását, ha a népek eperfa bőven áll rendelkezésére.

Igaz, jó, ha minnél több eperfa van, de még jobb lenne, ha epersővényeket tenyésztenének. A fa sokat veszít szépségéből, ha lombzatát elveszíti, a levélszedők pedig épen nem adnak semmit sem a fa szépségére. S a fa nem is olyan könnyen közelíthető meg mindenkitől, s ez az oka, hogy az alját megnyuzzák, s a teteje sértetlenül zöldel. Czélszerűbb az epersővény, könnyen megközelítheti mindenki, s fáradság nélkül a neki kijelölt darabon egyenletesen szedheti a levelet.

Haszna tehát az epersővénynek, hogy könnyen hozzáférhető, s mellette a levélszedők

időt is megtakarít, mert a gazdag sövényről ugyancsak bőven szedheti a levelet.

Ez a selyemtermelést nagyban elősegíti, olyanok is foglalkozhatnak vele költség nélkül, kik eperfák mellett semmit sem tehetnének.

Bármily legyen is, eperfa vagy sövény, csak minél előbb minél többet állítsanak fel meggyeztetve, hogy a nép ezt a jövedelmi forrást is megismerje, s a maga hasznára fordíthassa.

*** Népies gazdasági előadások és a mezőgazdasági háziipar oktatása.** A földmivelésügyi miniszter kezdeményezésére negyedik éve már, hogy a gazdasági egyletek a miniszter anyagi támogatásával a gazdasági ismeretek terjesztése s az okserüi gazdálkodási módok népszerűsítése céljából népies előadásokat s gazdasági tanfolyamokat rendeznek. Hogy a kisgazdák körében a földmivelésügyi miniszter ezen kezdeményezése milyen rokonszenves fogadtatásra talált, legjobban jellemzi az, hogy az 1896. év télen husz vármegyében 34,000, az 1897. év télen 39 vármegyében 200 ezer, az 1898. év télen pedig még mintegy 100 ezerrel több hallgatója volt ezeknek a népies előadásoknak s tanfolyamoknak. A folyó év télen rendezendő előadások és tanfolyamok tervezete szerint az ország 1000 községében fognak előadások tartatni s ezenfelül száz két-három hónapig tartó gazdasági tanfolyam rendeztetik. A gazdasági ismeretek ez uton való terjesztése mellett különös sulyt helyez a földmivelésügyi miniszter a mezőgazdasági háziipar fejlesztésére s e végből az ország különböző részében e télen 125 helyen fog olyan tanfolyamokat tartani, a hol avatott emberek a kosár-, seprűkötés, nád-, és gyékényfonás, továbbá a kézi faeszközök faragására fogják a jelentkezőket kitanítani. A gazdasági egyesületek, a gazdákörök általában elismerésére méltó buzgalommal igyekeznek a földmivelésügyi miniszternek a gazdasági hasznos ismeretek terjesztésére vonatkozó terveit megvalósítani s így remélni lehet, hogy a nagy horderejű kezdeményezés évről-évre egyre nagyobb sikereket fog elérni.

*** A munkásközvetítés.** Darányi földmivelésügyi miniszter, mint tudva van, már a munkástörvény tárgyalása alkalmával kijelentette volt, hogy e törvény kiegészítésül a törvényhozás útján kívánja rendezni a munkásközvetítés ügyét. El is készült már az ide vonatkozó törvénytervezet, a mely községi, törvényhatósági és központi szervezetre bizza a munkásközvetítést. A községi közvetítő, a ki tagja az előljáróságnak, tíz krajczármányi díjat szedhet csoportonként a közvetítésért. A törvényhatósági közvetítő csekély díjazásban részesül. Az egész szervezet szálat a központi közvetítő irodában futnak össze, amely hivatalos az egész országra nézve végezni a közvetítést. Ez a törvénytervezet szaktanácskozás tárgya volt e hó 10-én a földmivelési minisztériumban, a melyben az országos magyar gazdasági egyesület képviseletében Forster Géza igazgató vett részt. A Kis Pál államtitkár elnöklésével tartott értekezlet egyértelműleg czélszerűnek találta a tervezetben kontemplált intézkedéseket. Ugyanaz a szaktanácskozmány tárgyalta a cséplőgépvállalkozókra vonatkozó törvénytervezetet is. Élénk vita fejlődött ki ama kérdésről, vajjon a közigazgatási hatóság, vagy pedig a kir. bíróság illetékessége állapítassék-e meg. A többség az 1898. II. törvény-cikk intencziójához képest az előbbeni álláspontot tette magáévá.

Gabonaárak.

— 1899. október 21. —

Buza	7-90—8-20.
Rozs	5-60—6-10.
Arpa	4-70—6-20.
Zab	5-40—5-80.
Kukoricza uj	4-70— —

Felelős szerkesztő: *Chay Antal.*

Vasúti menetrend.

Érvényes 1899. október 1-től.

Budapest	Székesfejervár	N.-Kanisza
indul	érkezik	indul
Szem. v. 6.50 reg.	9.01 d. e.	9.26 d. e.
Gyors v. 8.00 reg.	9.16 d. e.	9.21 d. e.
Szem. v. 1.30 d. u.	3.35 d. u.	3.45 d. u.
Szem. v. 4.25 d. u.	6.22 este	6.32 este
Gyors v. 8.00 este	9.17 este	9.22 este
Szem. v. 9.25 este	11.33 este	11.43 este
1.40 d. u.	11.57 d. e.	8.05 este
8.40 este	8.40 este	12.07 éjjel
8.58 reg.	8.58 reg.	3.52 éjjel

N.-Kanisza	Székesfejervár	Budapest
indul	érkezik	indul
Szem. v. 12.15 éjjel	4.16 reg.	4.24 reg.
Gyors v. 5.47 reg.	8.27 reg.	8.35 reg.
Szem. v. 9.30 d. e.	2.03 d. u.	2.35 d. u.
Szem. v. 2.00 d. u.	6.13 d. u.	6.23 este
Gyors v. 5.03 este	7.48 este	7.58 este
6.3 reg.	6.3 reg.	9.20 este
8.53 reg.	8.53 reg.	9.20 este

Székesfejervár	Veszprém	Veszprém	Székesfejervár
indul	érkezik	indul	érkezik
Sz. v. 9.31 d. e.	10.45 d. e.	V. v. 5.23 reg.	6.49 reg.
V. v. 1.00 d. u.	2.33 d. u.	Sz. v. 7.07 reg.	8.22 reg.
V. v. 9.27 este	11.00 éjjel	Sz. v. 4.52 d. u.	6.03 este

Székesfejervár	Adony-Szabolcs	Paks
indul	érkezik	érkezik
V. v. 8.40 reg.	9.54 reg.	2.33 d. u.
V. v. 3.50 d. u.	5.17 d. u.	9.33 este

Paks	Adony-Szabolcs	Székesfejervár
indul	érkezik	érkezik
V. v. 2.00 éjjel	6.23 reg.	7.40 reg.
V. v. 1.29 d. u.	6.06 este	7.25 este

Székesfejervár	Bicske	Székesfejervár
indul	érkezik	érkezik
V. v. 9.30 reg.	1.31 d. u.	4.53 d. u.
V. v. 2.10 d. u.	4.53 d. u.	4.53 d. u.

Bicske	Székesfejervár
indul	érkezik
V. v. 5.35 reg.	8.10 reg.
V. v. 6.30 este	9.12 este

Székesfejervár	Sárbogárd
indul	érkezik
V. v. 9.22 reg.	10.56 d. e.
V. v. 2.50 d. u.	4.30 d. u.

Sárbogárd	Székesfejervár
indul	érkezik
V. v. 6.10 reg.	7.55 reg.
V. v. 12.15 délben	1.55 d. u.

Komárom	Székesfejervár
indul	érkezik
Szem. v. 4.07 reg.	6.51 reg.
Szem. v. 12.14 d. u.	2.27 d. u.
Vegy. v. 6.20 este	11.9 éjjel

Székesfejervár	Komárom
indul	érkezik
Szem. v. 6.15 reg.	8.40 reg.
Vegy. v. 10.00 d. e.	2.50 d. u.
Szem. v. 9.32 este	12.32 éjjel

ELSŐ BUDAPESTI KÁVEMAGAZIN

ajánlja díszan felszerelt és legnagyobbított raktárát.

KÁVÉ és TEA

3 kg. Kuba kávé	4 50 frt
3 " Mocca "	4 50 "
3 " Jáva "	4 50 "
3 " Gyöngy "	4 80 "
1 1/4 " Császári keverék tea .	1 50 "
1 1/4 " Valódi karaven " . . .	1 40 "
1/2 " Törmelék "	— 90 "

Franko teljesen költségmentesen utánvétel, vagy az összeg előleges bekal-désével küldi

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4.

Késmárki állami szövő-ipar-iskola volt növendéke.

NEHR JÁNOS

mű-szövő,

Székesfejérvár, Könyök-utca 6-ik szám bejárat Kórház-utca felől.

Készít mindennemű damaszt asztalterítőket, asztalkendőket, törülközőket, damaszt ág-huzatokat szegélyezve. Damaszt grádlit, alsó párnákat. Kalotaszegi függönyöket, kenyérruhákat. Tejgazdaságok részére kitűnő minőségű sajt vásznat, gazdasági czélokra varrás nélküli szákokat.

Varrás nélküli lepedők beszegve, erős használatra, drbjá 90 krtól 3 frtig.

Asztalterítők 2 forinttól 30 forintig.

Asztalkendők 4 frttől tucatzja 14 forintig.

Törülköző kendő 3 frttől tucatzja 18 frtig.

Egyszersmind bátor vagyok megjegyezni, hogy szakszerű berendezésem folytán azon kellemes helyzetben vagyok, hogy készítményeimet 15%-kal olcsóbban készíthetem, mint eddig.

Vendéglősök részére ASZTALTERITŐK, tetszés szerinti névbeszövással drbjá 1 frt 70 krtól 5 frtig.

Minden menyasszonyi kelengyőbe a név, czimer vagy monogram beszövését minden árfelemelés nélkül elfogadom, a melyek nálam szövetnek.

A szövészet iránt érdeklődők szövészetemet bármikor megtekinthetik.

Raktár: KNAZOVITZKY BÉLA urnál,
Nádor-utca, Reé ház.

Szíves pártfogását, esetleg szövészetem személyes megtekintését kérve vagyok

259. 10-7.

teljes tisztelettel

NEHR JÁNOS

mű-szövő,

a késmárki áll. szövő-ipar-iskola volt növendéke.

Két jó házból való fiu tanulól fölvetetik.

Kitüntetve az országos ipar-egyesület által 1899.

A közeledő téli évadra ajánlom az első rendű

tatai

darabos szőnet

szobafűtésre,

legjutányosabb árban,

helyben fuvar- vagy waggonszámra, vagy bármely állomásra szállítva.

WEISZ JÓZSEF,

a tatai köszönbányák fejérmegyei képviselője. 265. -3.

Székesfejérvár, Sas-utca 5 sz.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következők:

Készpénzben fizelendő		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
7	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40
50,000	nyer. és jut. összegben	13.160,000

Az ötödik nagy m. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000** sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyeresi esélyek tehát, mint már általános ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegyet 6. —
" fél " " " " 3. —
" negyed " " " " 1.50
" nyolczad " " " " —.75

küldünk szét utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelményeket mielőbb, legkésőbb azonbanban.

f. é. október 29-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói

BUDAPEST,

V., Váczi-körut 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk ki tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt több mint két millió koronát.

259. 8-4

Rendelőlevelé levágandó.

Török A. és Társa uraknak

Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget frt {utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm.} A nem tetsző törlendő.

Pontos czím.

.....
.....
.....
.....